

CG020 Genomika

Přednáška 1 Úvod do bioinformatiky

Jan Hejátko

Funkční genomika a proteomika rostlin,
Mendelovo centrum genomiky a proteomiky rostlin,
Středoevropský technologický institut (CEITEC), Masarykova univerzita, Brno
hejatko@sci.muni.cz, www.ceitec.muni.cz

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Schéma předmětu
- Definice
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze
  - GENOMOVÉ zdroje
- Analytické nástroje
  - Vyhledávání homologii
  - Vyhledávání sekvenčních motivů, otevřených čtecích rámců, restrikčních míst....
  - Další [www genomové nástroje](#)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Schéma předmětu

- **Kapitola 01**
  - Úvod do bioinformatiky
- **Kapitola 02**
  - Identifikace genů
- **Kapitola 03**
  - Přístupy reverzní genetiky
- **Kapitola 04**
  - Přístupy genetiky přímé

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Schéma předmětu

- **Kapitola 05**
  - Přístupy funkční genomiky
- **Kapitola 06**
  - Protein-protein interakce a jejich analýza
- **Kapitola 07**
  - Současné metody sekvenování DNA
- **Kapitola 08**
  - Struktura genomů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Schéma předmětu

- **Kapitola 09**
  - Evoluce genomů
- **Kapitola 10**
  - Genomika a systémová biologie
- **Kapitola 11**
  - Praktické aspekty funkční genomiky
  - Modelové organismy
  - PCR
  - Zásady navrhování primerů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Literatura

- Literární zdroje pro kapitolu 01:
  - **Bioinformatics and Functional Genomics**, 3rd Edition, Jonathan Pevsner, Wiley-Blackwell, 2015
<http://www.bioinfbok.org/php/?q=book3>
  - **Úvod do praktické bioinformatiky**, Fatima Cvrčková, 2006, Academia, Praha
  - **Plant Functional Genomics**, ed. Erich Grotewold, 2003, Humana Press, Totowa, New Jersey

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CARINIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Schéma předmětu
- Definice

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

GENOMIKA-co to je?

- *Sensu lato* (v širším pojetí) zkoumá **STRUKTURU** a **FUNKCI genomů**
  - Předpokladem je znalost genomu (sekvenči)-práce s databázemi
- *Sensu stricto* (v užším pojetí) zkoumá **FUNKCI jednotlivých genů** - **FUNKČNÍ GENOMIKA**
  - používá zejména přístupy **REVERZNÍ GENETIKY**

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
JANAE BRUNENSIS

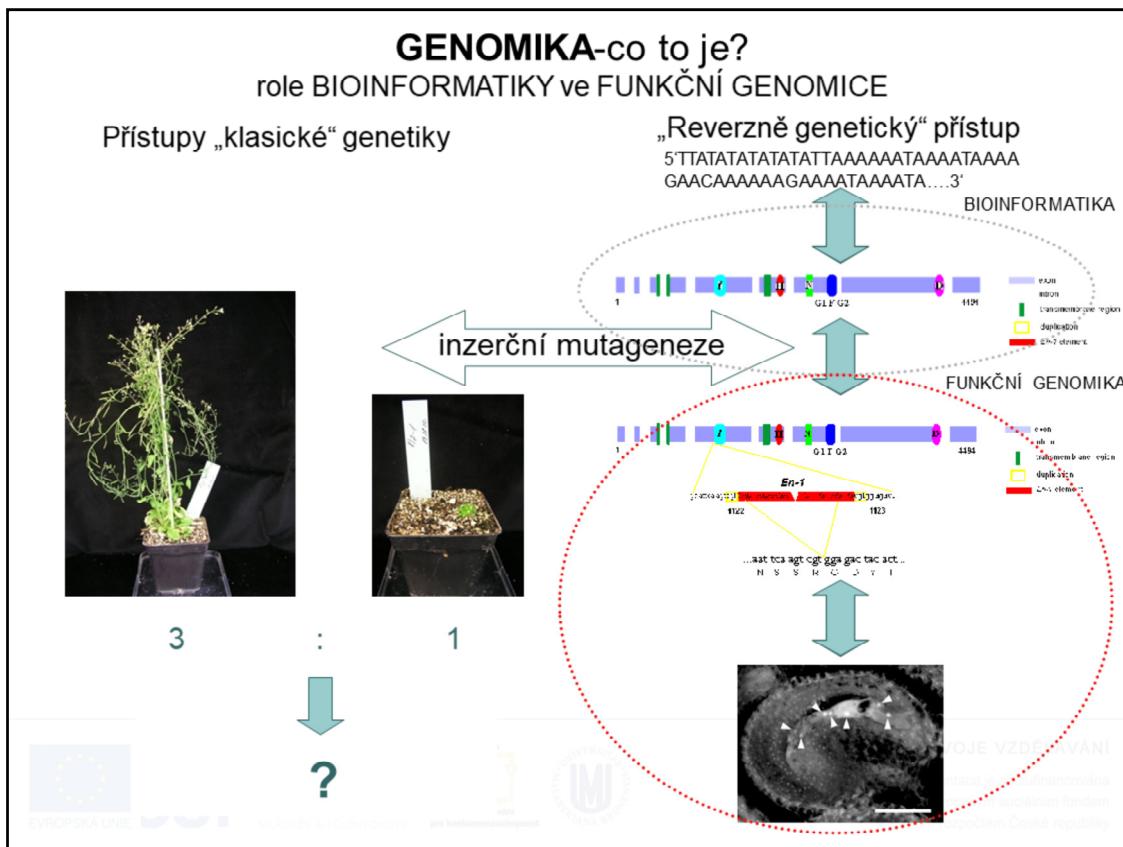
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomics is a science discipline that is interested in the analysis of genomes. Genome of each organism is a complex of all genes of the respective organism. The genes could be located in cytoplasm (prokaryotes), nucleus (in most eukaryotic organisms), mitochondria or chloroplasts (in plants).

The critical prerequisite of genomics is the knowledge of gene sequences.

Functional genomics is interested in function of individual genes.

With the knowledge of gene sequences (or the knowledge of the gene files in the individual organisms, i.e. the knowledge of genomes), **Reverse Genetics** appears that allows study their function.

In comparison to "classical" or **Forward Genetics**, starting with the phenotype, the reverse genetics starts with the sequence identified as a gene in the sequenced genome. The gene identification using approaches of **Bioinformatics** will be described later (see Lesson 02).

Reverse genetics uses a spectrum of approaches that will be described in the Lesson 03 that allow isolation of sequence-specific mutants and thus their phenotype analysis.

The necessity of having phenotype alterations in the forward genomics approach introduces important difference between those two approaches. Thus, the gene is no longer understood as a factor (*trait*) determining *phenotype*, but rather as a piece of DNA characterized by the unique *string of nucleotides*. i.e. **physical DNA molecule**.

Osnova

- Schéma předmětu
- Definice
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

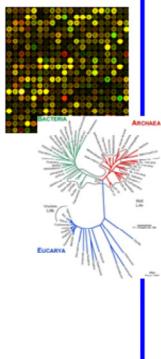
UNIVERSITA
JAROSLAVA
BRUNNESA

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Bioinformatika

- **Definice bioinformatiky** (podle NIH vědeckého a technologického konsorcia pro biomedicínské informace)

Výzkum, vývoj nebo aplikace výpočetních nástrojů a přístupů za účelem zvyšování rozvoje využití biologických, lékařských, dat o chování nebo zdraví, včetně těch, které umožňují taková data získávat, ukládat, organizovat, archivovat, analyzovat nebo vizualizovat.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

NIH WORKING DEFINITION OF BIOINFORMATICS AND COMPUTATIONAL BIOLOGY

July 17, 2000

The following working definition of bioinformatics and computational biology were developed by the BISTIC Definition Committee and released on July 17, 2000. The committee was chaired by Dr. Michael Huerta of the National Institute of Mental Health and consisted of the following members:

Bioinformatics Definition Committee BISTIC Members Expert Members

Michael Huerta (Chair) Gregory Downing

Florence Haseltine Belinda Seto

Yuan Liu

Preamble

Bioinformatics and computational biology are rooted in life sciences as well as computer and information sciences and technologies. Both of these interdisciplinary approaches draw from specific disciplines such as mathematics, physics, computer science and engineering, biology, and behavioral science. Bioinformatics and computational biology each maintain close interactions with life sciences to realize their full potential. Bioinformatics applies principles of information sciences and technologies to make the vast, diverse, and complex life sciences data more understandable and useful. Computational biology uses mathematical and computational approaches to address theoretical and experimental questions in biology. Although bioinformatics and computational biology are distinct, there is also significant overlap and activity at their interface.

Definition

The NIH Biomedical Information Science and Technology Initiative Consortium agreed on the following definitions of bioinformatics and computational biology recognizing that no definition could completely eliminate overlap with other activities or preclude variations in interpretation by different individuals and organizations.

Bioinformatics: Research, development, or application of computational tools and approaches for expanding the use of biological, medical, behavioral or health data, including those to acquire, store, organize, archive, analyze, or visualize such data.

Computational Biology: The development and application of data-analytical and theoretical methods, mathematical modeling and computational simulation techniques to the study of biological, behavioral, and social systems.

What is Bioinformatics?

- Interface of **biology** and **computers**
- Analysis of **proteins, genes** and **genomes** using **computer algorithms** and **computer databases**
- **Genomics** is the **analysis of genomes**. The **tools of bioinformatics** are used **to make sense** of the **billions of base pairs of DNA** that are sequenced by genomics projects.

J. Pevsner,
<http://www.bioinfbook.org/index.php>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

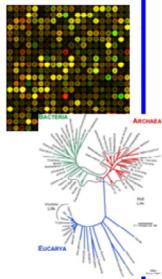

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Bioinformatika

- Bioinformatika ve funkční genomice
  - Zpracování a analýza sekvenačních dat
    - Identifikace referenčních sekvencí
    - Identifikace genů
    - Identifikace homologů, ortologů a paralogů
    - Korelační analýzy mezi genomy a fenotypy (včetně člověka)
  - Zpracování a analýza transkripčních dat
    - Transkripční profilování pomocí DNA čipů nebo next-gen sekvenování
  - Vyhodnocování experimentálních dat a predikce nových regulací v přístupech systémové biologie
    - Matematické modelování genových regulačních sítí

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Schéma předmětu
- Definice
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Spektrum on-line zdrojů

EMNet National Nodes	
Vienna Biocenter	Austria
	http://www.at.emnet.org/
BioBase	Belgium
	http://www.be.emnet.org/
bioBase	Denmark
	http://www.biobase.dk/
CSE	Finland
	http://www.fl.emnet.org/
INRA/IRD/ENSA	France
	http://www.infobiogen.fr/
GENOIS/SeNet	Germany
	http://www.genomik.uni-bayreuth.de/biouri/
IMBB	Greece
	http://www.imbb.forth.gr/
HEN	Hungary
	http://www.hu.emnet.org/
NCBI	Iceland
	http://www.gen.tcdb.ac.it/
INRA	Ireland
	http://www.biomed.cancer.ie/idx/finn.htm
ITB-ADR	Italy
	http://bio-www.bi.cnr.it:8000/BioWWW/Bio-WWW.htm
CAOS/CANIK	Netherlands
	http://www.caos.kun.nl/
INRA	Norway
	http://www.biomed.uio.no/
IRB	Poland
	http://www.irb.waw.pl/
IGC	Portugal
	http://www.igc.ul.pt/rokinha.pt/
GeneBee	Russia
	http://www.genbee.msu.su/
CGPS/CSIC	Spain
	<a "="" href="http://www.csic.es/entrez.ac/>http://www.csic.es/entrez.ac/</td></tr><tr><td>BMC</td><td>Sweden</td></tr><tr><td></td><td>http://www.bmc.ac.se/
SIB	Switzerland
	http://www.ch.emnet.org/
SEONET	UK
	http://www.seonet.dl.ac.uk/
EMNet Specialist Nodes	
MOPS	Germany
	http://www.mops.biochem.mpg.de/
ICGEB	Italy
	http://www.icgeb.trinete.it/
Pharmacia Upjohn	Sweden
	http://www.pmu.com/
Merck-Monsie-La Roche	Austria
	http://www.mmlr.at/
ERI	UK
	http://www.erl.ac.uk/
HCMP-RC	UK
	http://www.hcnp.mrc.ac.uk/
Sanger	UK
	http://www.sanger.ac.uk/
UNIBER	UK
	http://www.unibet.msm.ac.uk/dbbrowser
EMNet Associate Nodes	
CONICET	Argentina
	http://nebula.conicet.edu.ar/emnet
ANGS	Australia
	http://www.angs.su.oz.au/
CRI	China
	http://www.cri.ac.cn/
CEGB	Cuba
	http://bio.cigb.edu.co/
CGP	India
	http://bioinfo.csigp.res.in/
SANBI	South Africa
	http://www.sanbi.ac.za/
USA Information Providers	
NIH	USA
	http://www.ncbi.nlm.nih.gov/
NLM	USA
	http://www.nlm.nih.gov/
NDH	USA
	http://www.ncbi.nlm.nih.gov/

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

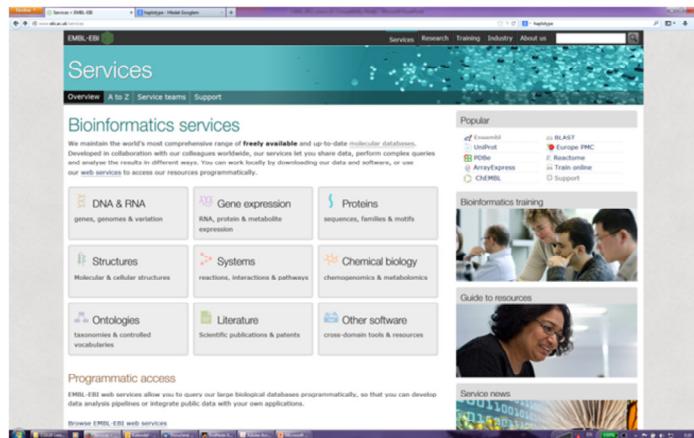
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

There are many of on-line resources that could be used.

Spektrum on-line zdrojů

- EBI <http://www.ebi.ac.uk/services>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

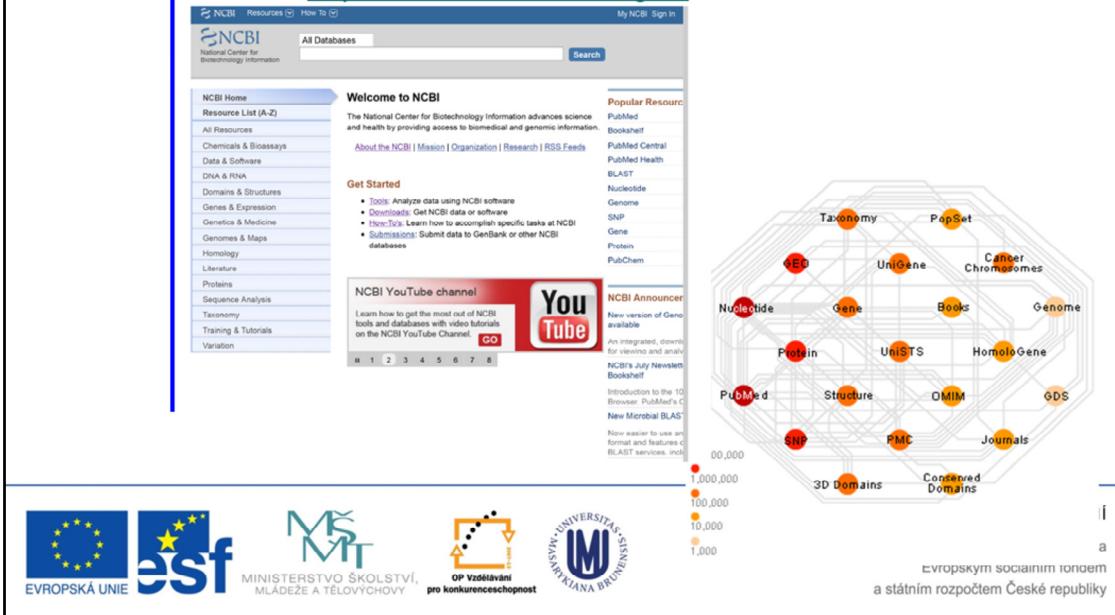
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Nowadays, the resources are interconnected and could be accessed via dedicated web pages. Among the best and mostluy used www resources integrating plenty of database resources belong www portal of European Bioinformatics Institute (EBI) in Europe (Germany) and National Center of Biotechnology Information (NCBI) in the USA (

Spektrum on-line zdrojů

□ NCBI <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/>

Nowadays, the resources are interconnected and could be accessed via dedicated web pages.

Osnova

- Schéma předmětu
- Definice
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

- zahrnují soubory primárních dat – sekvencí DNA a proteinů
  - Sekvence v databázích tzv. „Velké trojky“:
    - EMBL
      - <http://www.ebi.ac.uk/embl/>
    - GenBank,
      - <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/>
    - DDBJ,
      - <http://www.ddbj.nig.ac.jp>
  - denně vzájemná výměna a zálohování dat
  - velká datová náročnost (kapacita i software)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

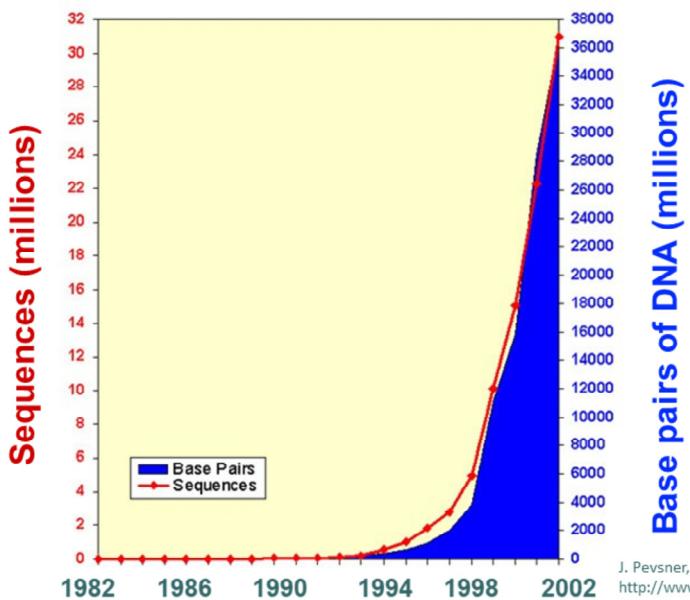

UNIVERSITAS
SANT'ANNA
BRUNELLO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Growth of GenBank

J. Pevsner,
<http://www.bioinfbook.org/index.php>

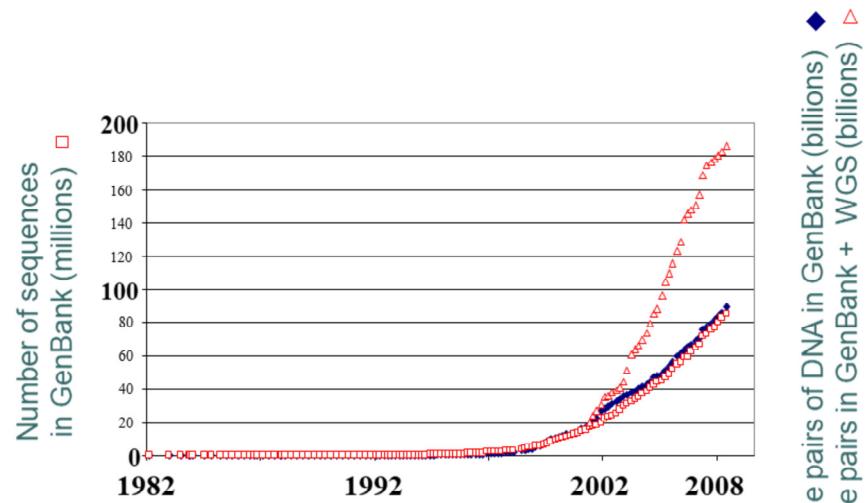
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Growth of GenBank + Whole Genome Shotgun (1982-November 2008): we reached 0.2 terabases

J. Pevsner,
<http://www.bioinfbook.org/index.php>

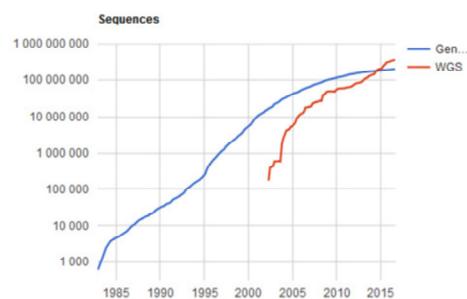
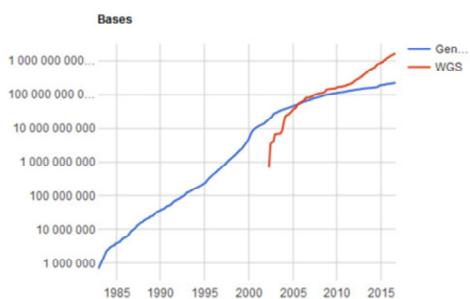

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Growth of GenBank

Aug 2016

- Prosinec 1982 680×10^9 bp, 606 sekvencí
- Duben 2002 19×10^9 bp, 17×10^6 sekvencí + WGS 692×10^6 bp, 172 768 sekvencí
- Srpen 2016 218×10^9 bp, 196×10^6 sekvencí + WGS $1,6 \times 10^{12}$ bp, 360 000 sekvencí

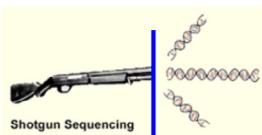
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

WGS

Shotgun Sequencing

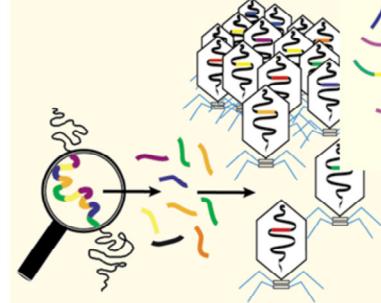

Fig 1: Genomic DNA is fragmented, ligated into viral DNA and packaged into viral particles to create a library

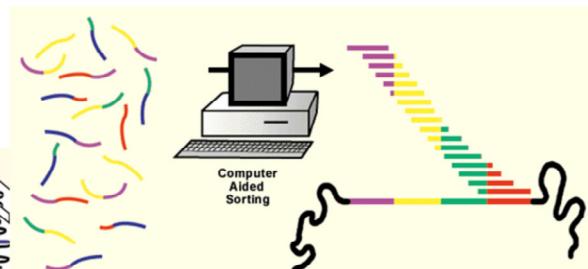

Fig 2: Short fragments of DNA sequence are ordered by overlapping data to recreate the whole genome sequence

Interactive concepts in biochemistry, Rodney Boyer, Wiley, 2002, <http://www.wiley.com//college/boyer/0470003790/>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

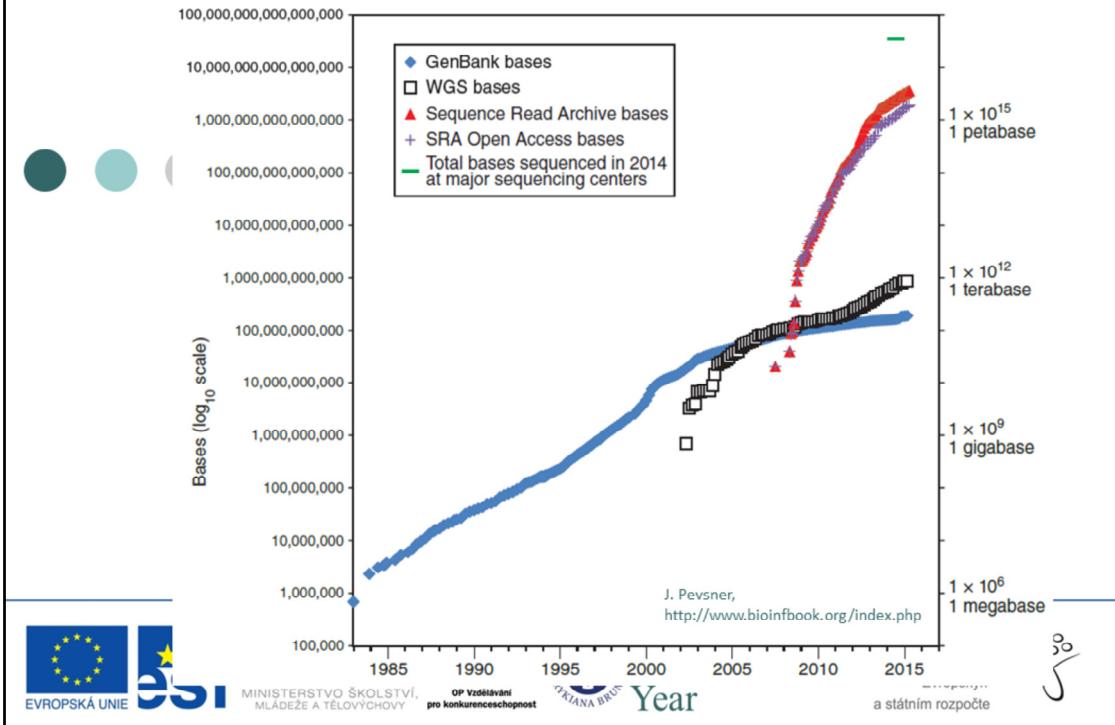
Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Shotgun sequencing allows a scientist to rapidly determine the sequence of very long stretches of DNA. The key to this process is fragmenting of the genome into smaller pieces that are then sequenced side by side, rather than trying to read the entire genome in order from beginning to end. The genomic DNA is usually first divided into its individual chromosomes. Each chromosome is then randomly broken into small strands of hundreds to several thousand base pairs, usually accomplished by mechanical shearing of the purified genetic material. Each of the short DNA pieces is then inserted into a DNA vector (a viral genome), resulting in a viral particle containing "cloned" genomic DNA (Fig. 1).

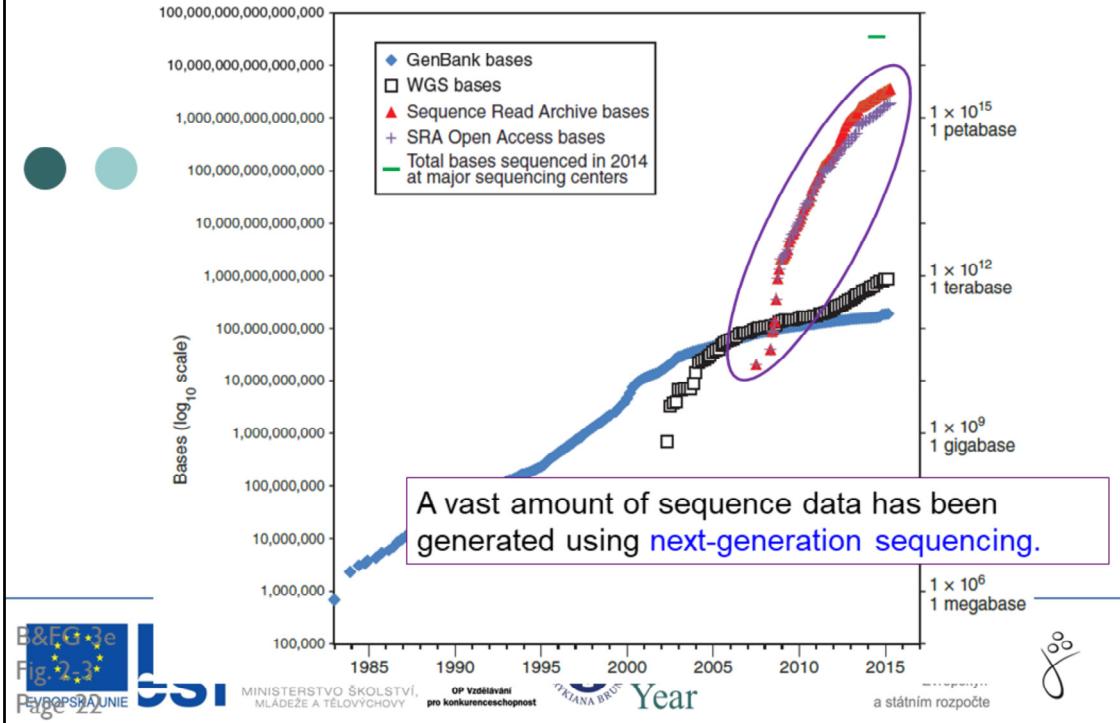
The collection of all the viral particles with all the different genomic DNA pieces is referred to as a library. Just as a library consists of a set of books that together make up all of human knowledge, a genomic library consists of a set of DNA pieces that together make up the entire genome sequence. Placing the genomic DNA within the viral genome allows bacteria infected with the virus to faithfully replicate the genomic DNA pieces. Additionally, since a little bit of known sequence is needed to start the sequencing reaction, the reaction can be primed off the known flanking viral DNA.

In order to read all the nucleotides of one organism, millions of individual clones are sequenced. The data is sorted by computer, which compares the sequences of all the small DNA pieces at once (in a "shotgun" approach) and places them in order by virtue of their overlapping sequences to generate the full-length sequence of the genome (Fig. 2). To statistically ensure that the whole genome sequence is acquired by this method, an amount of DNA equal to five to ten times the length of the genome must be sequenced. (Interactive concepts in biochemistry, Rodney Boyer, Wiley, 2002, <http://www.wiley.com//college/boyer/0470003790/>)

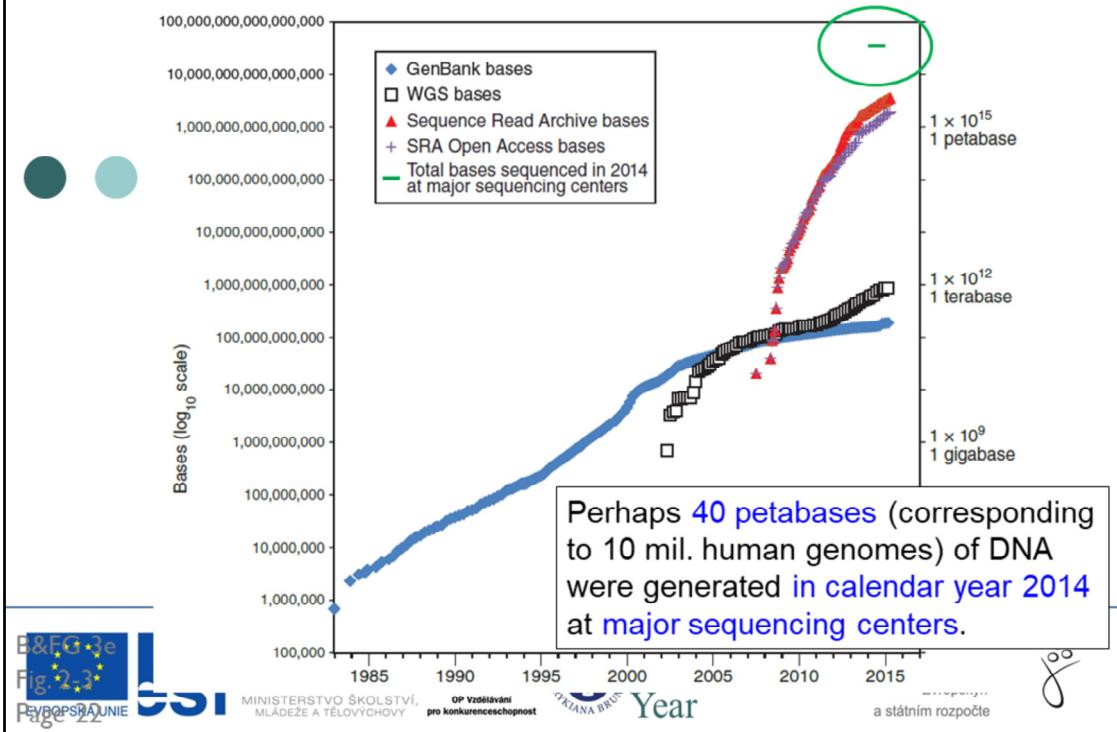
Growth of DNA Sequence in Repositories

Growth of DNA Sequence in Repositories

Growth of DNA Sequence in Repositories

Primární databáze

- zahrnují soubory primárních dat – sekvencí DNA a proteinů
  - **Proteinové sekvence:**
    - PIR, <http://pir.georgetown.edu/>
    - MIPS, <http://www.mips.biochem.mpg.de>
    - SWISS-PROT, <http://www.expasy.org/sprot/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

- Typy sekvencí v primárních databázích
  - Standardní nukleotidové sekvence získané kvalitním sekvencováním
  - ESTs (Expressed Sequence Tags)
  - HGTS (High Throughput Genome Sequencing)
    - neanotované „surové“ výsledky sekvenačních projektů
  - Referenční sekvence anotovaných genomů
  - TPAs (Third Party Annotation)
    - sekvence anotované jinými než původními autory

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

GenBank (NCBI) <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/>

The screenshot shows the NCBI homepage. At the top, there's a navigation bar with links for NCBI, Resources, How To, My NCBI, and Sign In. Below the navigation is the NCBI logo and a search bar labeled "All Databases". A "Search" button is located to the right of the search bar. On the left, there's a sidebar with links to various NCBI databases: NCBI Home, Resource List (A-Z), All Resources, Chemicals & Bioassays, Data & Software, DNA & RNA, Domains & Structures, Genes & Expression, Genetics & Medicine, Genomes & Maps, Homology, Literature, Proteins, Sequence Analysis, Taxonomy, Training & Tutorials, and Variation. The main content area features a "Welcome to NCBI" section with a brief introduction and links to Get Started, Tools, Downloads, How-Tos, and Submissions. To the right, there's a "Popular Resources" sidebar listing PubMed, Bookshelf, PubMed Central, PubMed Health, BLAST, Nucleotide, Genome, SNP, Gene, Protein, and PubChem. Below the main content is a "NCBI YouTube channel" section with a link to the channel and a "GO" button. There's also a "NCBI Announcer" section with a "YouTube" button and a "New version of Geno available" message. At the bottom, there's a navigation bar with links 1 through 8.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

The screenshot shows a detailed view of a gene entry in the NCBI BioProject NCBR database. The gene symbol is *wkl*, described as a two-component Vck-like sensor kinase. It is a protein coding gene located on plasmid T1 at position 14584..14618. The sequence ID is NC_002377.1. A yellow circle highlights a specific region in the sequence viewer, which displays the nucleotide sequence from 14584 to 14618. The sequence viewer includes a zoom feature and a 'Find in Sequence' search bar. The right sidebar contains links to various databases and resources like Biologics, General protein info, Nucleotide, Projects, PubMed, RefSeq Proteins, and Taxonomy.

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLADEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenčnost UNIVERSITAS SARTIJANA BRUNNENS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

The screenshot shows a primary database interface for a gene sequence. At the top, a navigation bar includes links for Home, Help/FAQ, NCBI, and a search function. Below the bar, a genomic track displays the sequence NC_002377.1 from 145,400 to 147,600. A specific gene, NP_059797.1, is highlighted in red. A tooltip provides detailed information about the gene: NP_059797.1: two-component VirA-like sensor kinase, total range: NC_002377.1 (145,694..148,183), strand: plus, protein product length: 829. Below the tooltip, a 'Links & Tools' section lists various views: GenBank View, FASTA View, BLAST Genomic, Graphical View, BLAST Protein, and BLINK Results, each with a corresponding link.

Related articles in PubMed

At the bottom of the interface, there are logos for the European Union (EU) and the European Social Fund (ESF). To the right, there is a logo for the Ministry of Education, Youth and Sports of the Czech Republic (MŠMT) and another for the Operational Program (OP) for Vocational Training and Entrepreneurship.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

Přístupový kód

GeneBank Identifier

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

 MINISTERSTVO ŠKOLSTVIA
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

What is an Accession Number?

An accession number is label that used to identify a sequence. It is a string of letters and/or numbers that corresponds to a molecular sequence.

Examples (all for retinol-binding protein, RBP4):

X02775	GenBank genomic DNA sequence	DNA
NT_030059	Genomic contig	
Rs7079946	dbSNP (single nucleotide polymorphism)	
N91759.1	An expressed sequence tag (1 of 170)	RNA
NM_006744	RefSeq DNA sequence (from a transcript)	
NP_007635	RefSeq protein	Protein
AAC02945	GenBank protein	
Q28369	SwissProt protein	
1KT7	Protein Data Bank structure record	

J. Pevsner,
<http://www.bioinfbook.org/index.php>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Page 27

NCBI's important RefSeq project: best representative sequences

RefSeq (accessible via the main page of NCBI) provides an expertly curated accession number that corresponds to the most stable, agreed-upon “reference” version of a sequence.

RefSeq identifiers include the following formats:

Complete genome	NC_#####
Complete chromosome	NC_#####
Genomic contig	NT_#####
mRNA (DNA format)	NM_##### e.g. NM_006744
Protein	NP_##### e.g. NP_006735

J. Pevsner,
<http://www.bioinfbook.org/index.php>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Page 27

RefSeq

The following sections contain reference sequences that belong to a specific genome build. [Explain](#)

Reference assembly

Genomic

1. NC_003065.3
Range 180831..183332
Download GenBank, FASTA, Sequence Viewer (Graphics)

mRNA and Protein(s)

1. NP_396486.1 two component sensor kinase [Agrobacterium tumefaciens str. C58]
UniProt/BiSwiss-Prot P18640
Conserved Domains (1) Summary

0000075 HATPase_c; Histidine kinase-like ATPases: This family includes several ATP-binding proteins for example: Histidine kinase, DNA gyrase B, topoisomerase, heat shock protein HSP90, cytochrome-b-like ATPases and DNA mismatch repair

Location: 590 – 694
Blast Score: 202

0000082 HisKA; Histidine Kinase A (dimerization/phosphoacceptor) domain; Histidine Kinase
Location: 480 – 530
Blast Score: 144
VBL
PRK13837 PRK13837; two-component VirA-like sensor kinase. Provisional
Location: 14 – 833
Blast Score: 2944

Related Sequences

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MЛАДЕЖЕ А ТЕЛОВЪЧОВЫ OP Vzdělávání pro konkurenčnost INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ
Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

NCBI's RefSeq project: many accession number formats for genomic, mRNA, protein sequences

<u>Accession</u>	<u>Molecule</u>	<u>Method</u>	<u>Note</u>
AC_123456	Genomic	Mixed	Alternate complete genomic
AP_123456	Protein	Mixed	Protein products; alternate
NC_123456	Genomic	Mixed	Complete genomic molecules
NG_123456	Genomic	Mixed	Incomplete genomic regions
NM_123456	mRNA	Mixed	Transcript products; mRNA
NM_123456789	mRNA	Mixed	Transcript products; 9-digit
NP_123456	Protein	Mixed	Protein products;
NP_123456789	Protein	Curation	Protein products; 9-digit
NR_123456	RNA	Mixed	Non-coding transcripts
NT_123456	Genomic	Automated	Genomic assemblies
NW_123456	Genomic	Automated	Genomic assemblies
NZ_ABCD12345678	Genomic	Automated	Whole genome shotgun data
XM_123456	mRNA	Automated	Transcript products
XP_123456	Protein	Automated	Protein products
XR_123456	RNA	Automated	Transcript products
YP_123456	Protein	Auto. & Curated	Protein products
ZP_12345678	Protein	Automated	Protein products

J. Pevsner,
<http://www.bioinfbook.org/index.php>

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

The screenshot shows a primary database interface for a gene sequence. The main window displays a genomic track for NC_002377.1 (145K..148K (2.9Kbp)). A specific gene, NP_059797.1, is highlighted with a red box. A tooltip provides detailed information about the gene: NP_059797.1: two-component VirA-like sensor kinase, total range: NC_002377.1 (145,694..148,183), strand: plus, protein product length: 829. Below the tooltip, a 'Links & Tools' section lists various links: GenBank View, FASTA View, BLAST Genomic, Graphical View, BLAST Protein, and BLINK Results, all associated with NP_059797.1. At the bottom of the main window, there is a 'Bibliography' section. Below the main window, a separate browser window shows 'Related articles in PubMed'. The footer of the page includes logos for the European Union, ESF, Ministry of Education, Youth and Sports, Operational Program for Vocational Education and Training, and Masaryk University, along with text indicating investment in education and research.

NC_002377.1: 145K..148K (2.9Kbp)

NP_059797.1

NP_059797.1: two-component VirA-like sensor kinase
total range: NC_002377.1 (145,694..148,183)
strand: plus
protein product length: 829

Links & Tools

GenBank View: NC_002377.1 (145,694..148,183), NP_059797.1
FASTA View: NC_002377.1 (145,694..148,183), NP_059797.1
BLAST Genomic: NC_002377.1 (145,694..148,183)
Graphical View: NP_059797.1
BLAST Protein: NP_059797.1
BLINK Results: NP_059797.1

Bibliography

Related articles in PubMed

EVROPSKÁ UNIE esf

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

UNIVERSITAS
MARTIJANA BRUNNENS
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

Primární databáze

Sekundární databáze

- Databáze funkčních nebo strukturních motivů získaných srovnáváním primárních dat (sekvencí)
  - **PROSITE**, <http://www.expasy.org/prosite/>

 MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
 MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

The logo of the University of Masaryk (Masaryk University) is located in the bottom right corner. It features a blue stylized letter 'M' inside a circular border with the text 'UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS' around it.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Sekundární databáze

- Databáze funkčních nebo strukturních motivů získaných srovnáním primárních dat (sekvencí)
- PROSITE, <http://www.expasy.org/prosite/>

>PDOC00003 PS00001 SULFATION Tyrosine sulfation site [rule] [Warning: rule with a high probability of occurrence].

571 - 581 Y=S(=O)(=O)C

>PDOC00004 PS00004 CAMP_PHOSPHO_SITE cAMP- and cGMP-dependent protein kinase phosphorylation site [pattern] [Warning: pattern with a high probability of occurrence].

744 - 747 R=E

814 - 817 R=E

>PDOC00005 PS00005 PKC_PHOSPHO_SITE Protein kinase C phosphorylation site [pattern] [Warning: pattern with a high probability of occurrence].

144 - 150 S=O

144 - 146 T=S

171 - 173 S=O

213 - 221 S=O

363 - 371 T=S

440 - 448 S=O

511 - 515 S=O

581 - 587 S=O

601 - 607 S=O

653 - 654 T=S

716 - 718 S=O

729 - 731 S=O

747 - 749 T=S

784 - 792 S=O

851 - 856 S=O

864 - 867 S=O

868 - 870 S=O

921 - 923 S=O

957 - 959 S=O

942 - 944 S=O

974 - 976 T=S

997 - 999 S=O

1002 - 1004 S=O

1018 - 1020 S=O

1031 - 1033 T=S

1119 - 1121 S=O

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenční schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Sekundární databáze

- Databáze funkčních nebo strukturních motivů získaných srovnáváním primárních dat (sekvencí)
  - **PROSITE**, <http://www.expasy.org/prosite/>

Hits for all PROSITE (release 2020_05) motifs on sequence USERSEQ1 :

found: 2 hits in 1 sequence

USERSEQ1 (1122 aa)

MMVKTKLAVSRPIVFCVLAFLVVFEClWISNRRTTENLVKEASFTEDLRSLVSEIENIG

Please note that the graphical representations of domains displayed hereafter are for illustrative purposes only, and that their colors and shapes are not intended to represent biological reality. For more information about how these graphical representations are constructed, go to <https://prosite.expasy.org/mydomains/>.

hits by profiles: [2 hits (by 2 distinct profiles) on 1 sequence]

Upper case represents match positions, lower case insert positions, and the '-' symbol represents deletions relative to the matching profile.

Sekundární databáze

- Databáze funkčních nebo strukturních motivů získaných srovnáváním primárních dat (sekvencí)
  - **PROSITE**, <http://www.expasy.org/prosite/>

Hits for all PROSITE (release 2020_05) motifs on sequence USERSEQ1 :

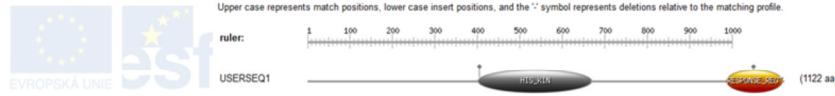
found: 2 hits in 1 sequence

Legend:

disulfide bridge   active site   other 'russes'   other sites

Please note that the graphical representations of domains displayed hereafter are for illustrative purposes only, and that their colors and shapes are not intended to represent any specific meaning. For more information about how these graphical representations are constructed, go to <https://prosite.expaty.org/mydomains/>.

hits by profiles: [2 hits (by 2 distinct profiles) on 1 sequence]

Sekundární databáze

- Databáze funkčních nebo strukturních motivů získaných srovnáním primárních dat (sekvencí)
  - **PRINTS**, <http://www.bioinf.man.ac.uk/dbbrowser/PRINTS/>

PRINTS is a compilation of protein fingerprints. A fingerprint is a group of conserved motifs used to characterize a protein family; its diagnostic power is refined by iterative scanning of a SWISS-PROT/TrEMBL database. Unlike the motifs do not overlap, but are separated along a sequence, though they may be contained in 3D space. Fingerprints can encode protein folds and functionalities more flexibly and powerfully than can single motifs, full diagnostic potency deriving from the mutual context provided by motif neighbours. [References](#)

New:

[PRINTS - Search & PRINTS-S \(enhanced PRINTS\)](#)
[PRINTS - Search & PRINTS automatic segmenter](#)
[PRINTS - Search & Segmented InterProFamily database](#)

Direct PRINTS access:

[By accession number](#)
[By PRINTS code](#)
[By domain code](#)
[By test](#)
[By sequence](#)
[By motif](#)
[By number of motifs](#)
[By motif length](#)
[By every language](#)

PRINTS search:

[Search PRINTS with NEW FingerPRINTScan](#)
[FingerPRINTScan](#)
[GEAPIScan](#)
[MUTScan](#)
[FingerPRINTScan binaries and source are available: \[contact@bioinf.man.ac.uk\]\(mailto:contact@bioinf.man.ac.uk\)](#)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Sekundární databáze

- **TRANSFAC** <http://www.gene-regulation.com/>

The screenshot shows the main menu of the TRANSFAC website. On the left, there's a sidebar with links to 'The GBF', 'Research', 'Service & Technology Transfer', and 'News & Public Relations'. Below that is a 'Molecular Biotechnology' section with links to 'Bioinformatics', 'The team', 'Publications', 'Projects', 'Databases', 'Tools', and 'Links'. The main content area has a 'Database' header. It lists several databases:

- TSM**: TRANSFAC Saccharomyces Module 0.1
- S/MARt DB**: Scaffold/Matrix Attached Region transaction Database
- TRANSFAC**: The TRANSFAC Database (Release 5.0)
- TRANSPATH**: This database is no longer available on this server. You can access it on <http://www.generegulation.de>
- CYTOMER**: The database of physiological systems, organs and cell types

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CARINIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

S/MARt DB (scaffold/matrix attached region transaction database). This database collects information about S/MARs and the nuclear matrix proteins that are supposed be involved in the interaction of these elements with the nuclear matrix. <http://transfac.gbf.de/SMARTDB/index.html>)

Strukturální databáze

- PDB <http://www.rcsb.org/pdb/>

The screenshot shows the main interface of the PDB. At the top, there's a navigation bar with links for "DEPOSIT data", "DOWNLOAD files", "browse LINKS", "BETA TEST new features", "BETA mmCIF files", "Current Holdings" (showing 19623 Structures, Last Update: 30-Dec-2002), and "PDB Statistics". Below this is a large image of a protein structure labeled "Molecule of the Month: Cytochrome c". To the right of the image is a search form titled "Search the Archive" with fields for "Enter a PDB ID or Keyword" and "Query Tutorial". It includes checkboxes for "query by PDB id only", "match exactword", and "remove sequence homologues". Below the search form is a news section with a link to "23-Dec-2002 Happy Holidays from the PDB!". On the right side, there's a "PDB Mirrors" section listing various mirror sites like "San Diego Supercomputer Center", "Rutgers University", and "National Institute of Standards and Technology". At the bottom right is a "OTHER SITES" link.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Strukturální databáze

- **PDB** <http://www.rcsb.org/pdb/>

Structure Explorer - 1PSY

PDB
PROTEIN DATA BANK

1PSY
The Structure Of Heat Range Controlling Regions Of The Capsid Of Canine And Feline Parvoviruses and Mutants
Isoform: 1; Organism: Canine Herpesvirus 1; Chain: A; Fragment: Sequence Database Residues 190-737; Engineered: Yes; Mutation: Yes
X-ray Diffraction
View Structure

Summary Information
View Structure
Download/Display File
Structural Neighbors
Geometry
Other Sources
Sequence Details
Explore

Structure Explorer - 1PSY

The Structure Of Heat Range Controlling Regions Of The Capsid Of Canine And Feline Parvoviruses and Mutants
Isoform: 1; Organism: Canine Herpesvirus 1; Chain: A; Fragment: Sequence Database Residues 190-737; Engineered: Yes; Mutation: Yes
X-ray Diffraction
View Structure

Summary Information
View Structure
Download/Display File
Structural Neighbors
Geometry
Other Sources
Sequence Details
Explore

http://www.rcsb.org/pdb/cgi/explore.cgi?job_graphicspBDD-1PSY.page-&pid=17356106418934&llk=bi-1&opt-show&size=500 12/20/2003

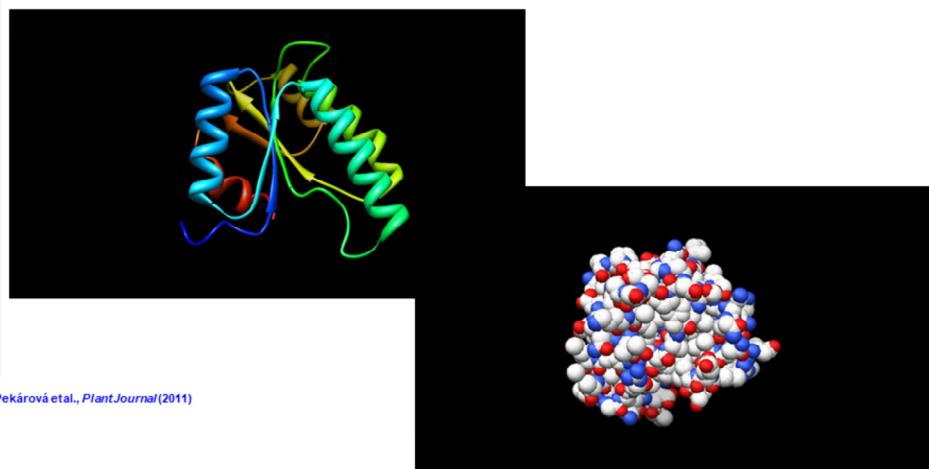
EVROPSKÁ UNIE **esf** **MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLADEŽE A TĚLOVÝCHOVY** **OP Vzdělávání pro konkurenční schopnost** **UNIVERSITAS SANT'JAKO BRUNNENSIS**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Strukturální databáze

- PDB <http://www.rcsb.org/pdb/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITAS
SANT'ANNA
BRUNELLO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Schéma předmětu
- Definice
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze
  - GENOMOVÉ zdroje

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ NCBI Genome Data Viewer <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/genome/gdv/> /

Genome Data Viewer

GDV is a genome browser supporting the exploration and analysis of more than 920 eukaryotic RefSeq genome assemblies. [?](#)

Select organism

Homo sapiens (human)

Homo sapiens (human) genome

Search in genome

Location, gene or phenotype [Search](#)

Example: TPS3, chr17:7667000-7689000, n334, DNA repair

Assembly

GRCh38.p13

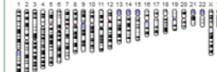
[Browse genome](#) [BLAST genome](#)

Assembly details

Name	GRCh38.p13
RefSeq accession	GCF_000001405.39
Genbank accession	NC_000001405.28
Download via FTP	RefSeq , GenBank
Submitter	Genome Reference Consortium
Level	Chromosome
Category	Reference genome

Annotation details

Annotation Release 109
Release date 2020-08-17

evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

MINISTERSTVO ŽDROJVÍ
RUMAČKU A TĚLOVÝCHOVY
OP vzdělávání
pro konkurenčnost

Genomové zdroje

□ **Genome Browser Gateway** <https://genome.ucsc.edu/>

The February 2009 human reference sequence (GRCh37) was produced by the Genome Reference Consortium. For more information about this assembly, see GRCh37 in the NCBI Assembly database.

Sample position queries

A genome position can be specified by the accession number of a sequenced genomic clone, an mRNA or EST or STS marker, a chromosomal coordinate range, or keywords from the GenBank description of an mRNA. The following list shows examples of valid position queries for the human genome. See the User's Guide for more information.

Request: Genome Browser Response:

- chr7
- chr3_1_1000000
- chr3 100000-2000
- RH10015 RH00175
- RH1011501 RH003070
- D19S2048
- AA205474
- AC200101
- AT200103
- PRNP
- NP_0017414
- NP_059410
- peptidoglycan mRNAs
- homeobox cascade
- zinc finger
- leucine-zinc finger
- Huntington
- Zinner
- Krahn, J.E.
- Display all of chromosome 7
- Displays all of the unplaced contig grch37_12
- Displays all of the bands on a gel with size 100
- Displays first million bases of chr 3, starting from p-arm telomere
- Displays a region of chr3 that spans 2000 bases, starting with position 1000000
- Displays region between genome landmarks, such as the STS markers RH10015 and RH00175, or chromosome bands 15q11 to 15q13, or SNPs rs1042522 and rs1000370. This syntax may also be used for other range queries, such as between uniquely determined ESTs, mRNAs, refSeqs, etc.
- Displays region around STS marker D19S2048 from the GeneDB/ManiLifed map. Includes 100,000 bases on each side as well.
- Displays region of EST with Genbank accession AA205474 in BRCA1 cancer gene on chr 17
- Displays region of clone with Genbank accession AC200101
- Displays region of clone with Genbank accession AT200103
- Displays region of genome with HGNC Gene Nomenclature Committee identifier PRNP
- Displays region of genome with protein identifier NP_0017414
- Displays the transcript associated with protein accession number NP_059410
- Lists transcribed pseudogenes, but not cRNAs
- Lists mRNA for classic homeobox genes
- Lists many zinc finger methods
- Lists leucine-zinc finger genes
- Lists candidate genes associated with Huntington's disease
- Lists mRNA deposited by scientist named Zinner
- Lists mRNA deposited by co-author J.E. Krahn

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

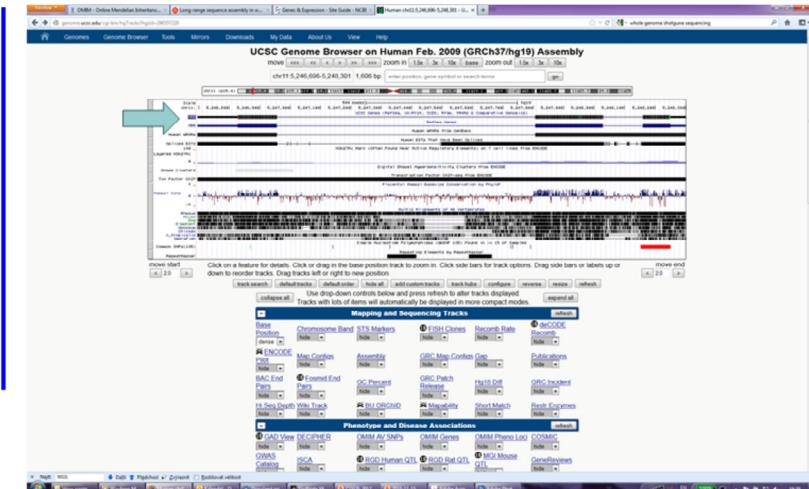

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ Human Genome Browser <http://genome.ucsc.edu/cgi-bin/hgGateway>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ Human Genome Browser <http://genome.ucsc.edu/cgi-bin/hgGateway>

Human: Gene HBB (v01.1m1.1) Description and Page Index

Description: Human epsilon hemoglobin, beta (HBB) mRNA
RefSeq Summary: [NM_001651](#): The alpha (HBA) and beta (HBB) loci determine the structure of the 2 types of polypeptide chains in adult hemoglobin, Hb-A. The normal adult hemoglobin tetramer consists of two alpha chains and two beta chains. Mutant beta causes sickle cell disease. Absence of both chains leads to alpha-thalassemia. The beta chain contains the conserved debetaloc box plus -beta-thalassemia. The order of the genes in the beta-globin cluster is 5'-epsilon - gamma G - gamma A - delta - beta - epsilon - gamma A - gamma G - 3'. This RefSeq record includes a subset of the publications that are available for this gene. Please see the Gene record to access additional publications. [Attribute](#) [Attributes](#) [STAF14](#)

Transcript, exon, conservation, evidence: [V04971](#), [B1049181](#) (E|00000232) [RefSeq](#) [Attributes](#) [STAF14](#)

Transcript, exon, conservation, evidence: [V04971](#), [B1049181](#) (E|00000232) [RefSeq](#) [Attributes](#) [STAF14](#)

Transcript, exon, conservation, evidence: [V04971](#), [B1049181](#) (E|00000232) [RefSeq](#) [Attributes](#) [STAF14](#)

Coding_Start: 1404 Start: 5268.877 End: 1404.251 ExonCount: 3

Data last updated: 2011-01-21

Page Index [Sequence and Links](#) [Uniprot](#) [Common Annotations](#) [CTD](#) [Microarray](#)
[Basic Structure](#) [Protein Structure](#) [Other Species](#) [GO Annotations](#) [mRNA](#) [Pathways](#)
[Other Names](#) [GeneReviews](#) [Model Information](#) [Methods](#)

Comments and Description Text from UniProtKB

ID: HBB_HUMAN
Full: Human epsilon hemoglobin subunit beta, AlphaE; Full-Blot-alphaE; AlphaE; Full-Hemoglobin beta chain; Contains; ReName: Full-(UV-hemorphin-7;
FUSIN)
FUNCTION: Binds oxygen transport from the lung to the various peripheral tissues.
DESCRIPTION: LV-hemorphin-7 potentiates the activity of bradykinin, causing a decrease in blood pressure.
SUBCELLULAR LOCATION: Hemopoiesis, erythroid progenitor cells, erythroid precursors, Erythroid precursors A (RBC).
INTERACTION: P95505 (RBD); NFEK19; HBAH1-EBI-17554A; EBI-14695
TITLE: SPECIFICITY: Red blood cells
PTM: Glycation: In the presence of glucose, with the N terminus of the beta chain to form a stable ketamine linkage. This takes place slowly and continuously throughout the 120 day life span of the red blood cell. The rate of glycation is increased in patients with diabetes mellitus.
PTM: Acetylation: a nitric oxide group is first bound and then transferred to Cys14 to allow capture of O2.
PTM: Acetylated-Lys-145 and Lys-145 upon exposure; PubMed 10591604 report the detection of HbAcylated on Lys-145 in the cytosolic fraction of HeLa cells. This may have resulted from contamination of the sample.
MASS SPECTROMETRY: Mass spectrometry analysis of HbAcylated-Lys-145 and Lys-145 upon exposure; PubMed 10591604
DISORDER: Hemolytic anemia can be a cause of the chronic hypoxia seen in sickle cell disease. This is a form of non-spherocytic hemolytic disease of Lance type 1. After splenectomy, which has little benefit, bissapicilic acid inclusion bodies are demonstrable in the spleen. After splenectomy or puncture hemangioma may be evoked. Most of these cases are probably instances of hemoglycinemia. The hemoglycin demonstrates heat stability. Hbenes are observed with the hemark syndrome (increased plasma viscosity).
DISEASE: Defects in HBB are the cause of beta-thalassemia. Thalassemias are common monogenic diseases occurring mostly in Mediterranean and Southeast Asian populations. The hallmark of beta-thalassemia is an imbalance in globin chain production. The reduction in the amount of beta chain deposited results to a variety in erythropoiesis acuity that in turn causes ineffective erythropoiesis and severe normocytic hypochromic anemia. Chronic beta-thalassemia is divided into thalassemia major, which is transfusion dependent; thalassemia intermedia (moderate severity), and thalassemia minor that is asymptomatic.
DISEASE: Defects in HBB are the cause of beta-thalassemia. Thalassemias are common monogenic diseases occurring mostly in Mediterranean and Southeast Asian populations. The hallmark of beta-thalassemia is an imbalance in globin chain production. The reduction in the amount of beta chain deposited results to a variety in erythropoiesis acuity that in turn causes ineffective erythropoiesis and severe normocytic hypochromic anemia. Chronic beta-thalassemia is divided into thalassemia major, which is transfusion dependent; thalassemia intermedia (moderate severity), and thalassemia minor that is asymptomatic.
These sider star bodies can also microvascular occlusion thus cutting off the blood supply to nearby tissues

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

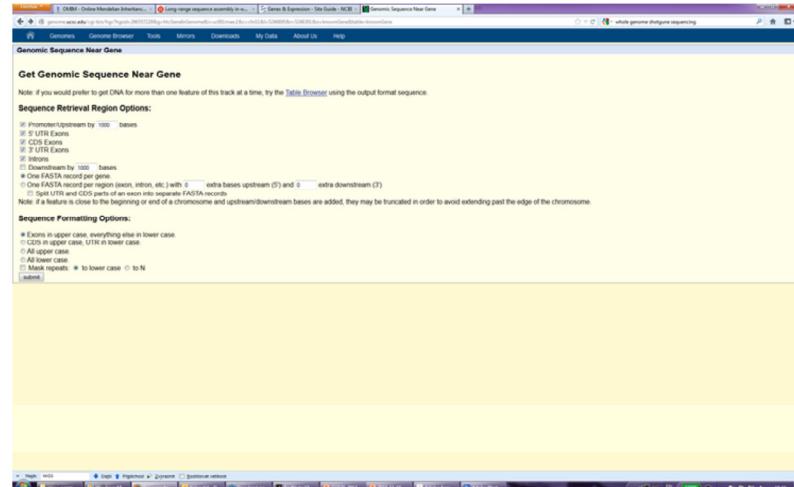

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ Human Genome Browser <http://genome.ucsc.edu/cgi-bin/hgGateway>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

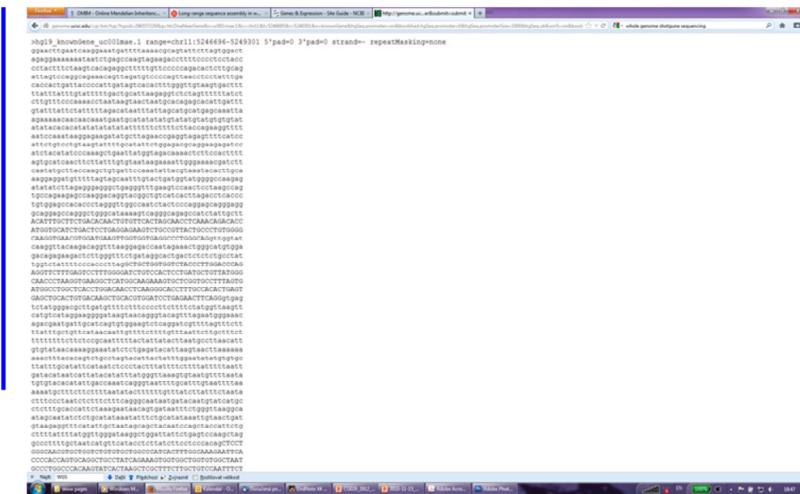
OP Vzdělávání
pro konkurenční schopnost
UNIVERSITATIS
SARBIJANA BRUNNENS
UNIVERSITY OF SARajevo

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ Human Genome Browser <http://genome.ucsc.edu/cgi-bin/hgGateway>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ The Arabidopsis Information Resource (TAIR) <http://www.arabidopsis.org>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

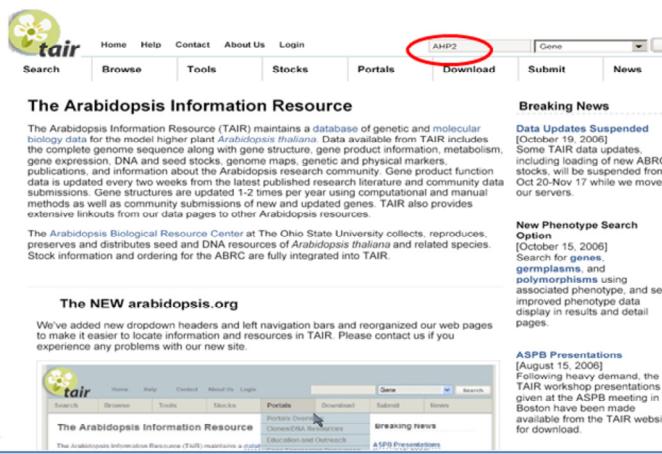

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genomové zdroje

□ The Arabidopsis Information Resource (TAIR) <http://www.arabidopsis.org>

The screenshot shows the homepage of the Arabidopsis Information Resource (TAIR). At the top, there is a navigation bar with links for Home, Help, Contact, About Us, Login, and several dropdown menus. A red circle highlights the 'Gene' dropdown menu, which is currently set to 'Gene'. Below the navigation bar, there is a search bar containing the text 'AHP2'. Underneath the search bar, there are links for Search, Browse, Tools, Stocks, Portals, Download, Submit, and News. The main content area features a section titled 'The Arabidopsis Information Resource' with a brief description of what TAIR maintains. To the right, there is a 'Breaking News' section with a link to 'Data Updates Suspended'. Further down, there are sections for 'New Phenotype Search Option' and 'ASPB Presentations'.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Osnova

- Schéma přednášky
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze
  - GENOMOVÉ zdroje
- Analytické nástroje
  - Vyhledávání homologií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

□ Globální vs. lokální přiřazení

Globální přiřazení
SLAV-----APATNIK-----PIQNYR-I-----AKSETQRYMWIE
SLAVYTYIEFVRANAPATNIKSECVRAAPIQNYRRVEHVRATAKSETQRYMWIE

Lokální přiřazení
SLAVYTYIEFVRANAPATNIKSECVRAAPIQNYRRVEHVRATAKSETQRYMWIE
-----NAPATNIKSECVRA-PIQNYRRVEHVR-----

Cvrčková, Úvod do praktické bioinformatiky

- **Globální přiřazení** pouze u sekvencí, které jsou si **podobné a podobné délky** (za cenu vnášení mezer do jedné nebo obou sekvencí)
- Globální přiřazení se používá především v případě **mnohačetného přiřazování** (CLUSTALW, viz dále)
- **Lokální přiřazení** umožní identifikaci a srovnání i v případě porovnávání pouze **úseků sekvencí** s významnou mírou podobnosti, např. i při záměně pořadí proteinových domén během evoluce

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

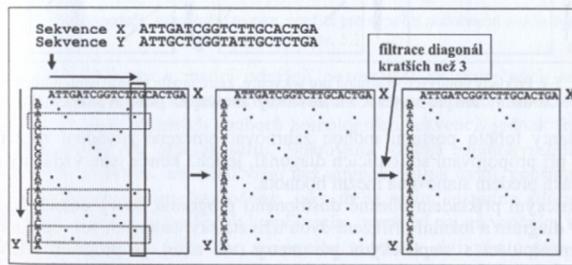
UNIVERSITAS
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- Volba správného typu přiřazení pomocí bodového diagramu (dotplot)

Cvrčková, Úvod do praktické bioinformatiky

- vynesení sekvencí proti sobě
- identifikace shody v okně o dané velikosti (např. 2 bp)
- „odfiltrování“ diagonál o délce menší než je mezní hodnota (threshold)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

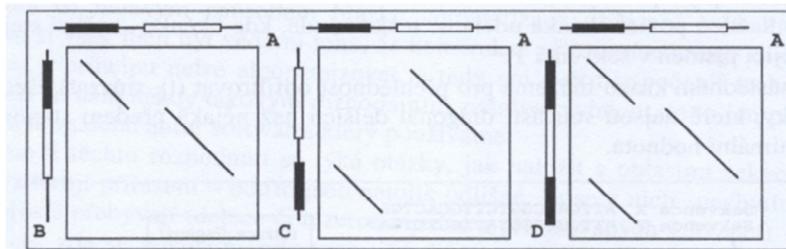
UNIVERSITAS
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- příklady srovnání sekvencí pomocí bodového diagramu

Cvrčková, Úvod do praktické bioinformatiky

- globálně lze srovnávat pouze sekvence A, B
- ostatní sekvence prošly během evoluce záměnou domén a je nutné je porovnávat lokálně
- bodový diagram lze získat pomocí srovnávání programem BLAST2 (viz dále)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **BLAST** <http://ncbi.nlm.nih.gov/BLAST/>

The screenshot shows the NCBI BLAST nucleotide search interface. At the top, there are tabs for Nucleotide, Protein, Translations, and 'Retrieve results for an RID'. Below the tabs, a sequence 'aaaaaaaatgg' is pasted into the 'Query sequence' input field. To the left of the sequence, there is a 'Search' button. Below the sequence, there are fields for 'Set subsequence From:' and 'To:', a 'Choose database' dropdown set to 'nr', and a 'Now:' button followed by 'BLAST!' (which is also highlighted with a red box), 'Reset query', and 'Reset all' buttons.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CARINIANA BRUNENSIS

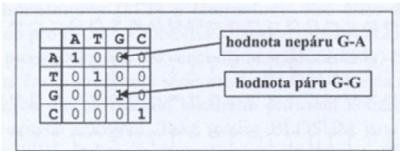
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

BLAST

Basic Local Alignment Search Tool

- Velikost vyhledávacího slova (word size): 10-11 bp, resp. 2-3 aa
  - Primární podobnosti (seed matches)
  - Rozšiřování oblasti homologie doprava i doleva
- Hodnocení homologie pomocí matic PAM (Point Accepted Mutation) nebo BLOSUM (BLOcks Substitution Matrix)
- Zobrazení výsledků

Cvrčková, Úvod do praktické bioinformatiky

Matici PAM 250	
C	-12
S	0 2
T	-2 1 3
P	-3 1 0 6
A	-2 1 1 1 2
G	-3 1 0 -1 1 5
N	-4 0 0 -1 0 3 2
D	-5 0 0 0 1 2 4
E	-5 0 0 -1 0 0 1 3 4
Q	-5 -1 -1 0 0 -1 1 2 2 4
H	-3 -1 -1 0 -1 -2 2 1 1 3] 6
R	-4 0 -1 0 -2 -3 0 -1 -1 1 2 6
K	-5 0 0 -1 -3 -2 1 0 0 1 0 3 5
M	-5 -2 -1 -2 -3 -3 -3 -1 -1 -2 0 0 6
I	-2 2 1 -2 -3 -2 -2 -2 -2 -2 2 4 5
L	-3 -2 -1 -2 -4 -3 -4 -3 -2 -3 -3 4 2 6
V	-2 1 0 -1 0 -1 -2 -2 -2 -2 -2 2 4 2 4
F	-4 -3 -3 -5 -6 -5 -4 -6 -5 -2 -4 -5 0 1 2 -3] 9
Y	0 -3 -3 -5 -3 -5 -2 -4 -4 -4 0 -4 -4 -2 -3 -1 -2] 7 10
W	-8 -2 -5 -6 -6 -7 -2 -7 -5 -3 2 -3 -4 -5 -2 -6 0 0 17
C S T P A G N D E Q H R K M I L V F Y W	AVÁNI

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATE
JAKOVA BRUNNENSE
AVÁNI

BLAST

Basic Local Alignment Search Tool

E= expectancy value

Query	Subject	Length
Query: 156	Sbjct: 101	215
Query: 216	Sbjct: 161	275
Query: 276	Sbjct: 221	335
Query: 336	Sbjct: 281	395

- „expectancy value“ udává předpokládaný počet sekvencí se stejnou nebo lepší podobností při vyhledávání ve stejně velké databázi složené z nahodných sekvencí
  - výsledek udává frakci totičných a u proteinů i podobných pozic, příp. počet vložených mezer

 MINISTERSTVO ŠKOLSTVIA
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Primární databáze

The screenshot shows a genomic browser window with a red box highlighting the gene NP_059797.1. A blue arrow points from the text "BLINK is a link to the pre-computed BLAST search results for the respective sequence (see the next slide)." to the "BLINK Results: NP_059797.1" link in the pop-up information box.

NC_002377.1: 145K..148K (2.9Kbp)

Genes

NP_059797.1

NP_059797.1: two-component VirA-like sensor kinase
total range: NC_002377.1 (145,694..148,183)
total length: 2,490
strand: plus
protein product length: 829

Links & Tools

GenBank View: [NC_002377.1 \(145,694..148,183\)](#), [NP_059797.1](#)
FASTA View: [NC_002377.1 \(145,694..148,183\)](#), [NP_059797.1](#)
BLAST Genomic: [NC_002377.1 \(145,694..148,183\)](#)
Graphical View: [NP_059797.1](#)
BLAST Protein: [NP_059797.1](#)
BLINK Results: [NP_059797.1](#)

Bibliography

Related articles in PubMed

EVROPSKÁ UNIE esf MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLADEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenční schopnost UNIVERSITA ČR JAKO BRUNNEN INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

BLINK is a link to the pre-computed BLAST search results for the respective sequence (see the next slide).

BLAST

Basic Local Alignment Search Tool

The screenshot shows a BLAST search results page. At the top, it says "pre-computed BLAST" and "two component sensor kinase [Agrobacterium tumefaciens str. C58]". Below that, it lists "Matching gis: 15163423;20141871;1019660;". It then displays "Total (score > 100): 147086 hits in 146754 proteins in 6309 species" and "Selected: 147086 hits in 146754 proteins in 6309 species Filter: Min Scores: 100 | Other views (Reports): Taxonomy report | Multiple Alignment | Blast | Reset all filters". The main area shows a table of results with columns: %ids, SCORE, ALIGNMENT, Length, and Protein Description. The table includes rows for various proteins, such as virA, virR, and hypothetical proteins.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATE
JAKOVA BRUNNENSE
pro konkurenčních

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

BLAST

Specializované verze

- V současnosti existuje celá řad specializovaných verzí programu BLAST
  - vyhledávání podle zdroje (organismu) sekvencí, např. známých genomů mikroorganismů
  - **BLASTP**
    - vyhledávání podobnosti k proteinu v databázi proteinových sekvencí
  - **BLASTN**
    - vyhledávání podobnosti k nukleotidové sekvenci v databázi nukleotidových sekvencí
    - další varianty jako např. **MEGABLAST** pro identifikaci totožných nebo velice podobných sekvencí (vyhledává dlouhé podobné úseky nukl. sekvencí)
  - **BLASTX**
    - vyhledávání podobnosti k proteinu v databázi nukleotidových sekvencí přeložených do sekvence aa

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

BLAST

Specializované verze

- V současnosti existuje celá řad specializovaných verzí programu BLAST

- **TBLASTN**

- vyhledávání k sekvenci nukleotidů přeložené do sekvence aa v databázi proteinů

- **TBLASTX**

- vyhledávání k sekvenci nukleotidů přeložené do sekvence aa v databázi nukleotidových sekvencí přeložených do sekvence aa

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

BLAST

Specializované verze

- V současnosti existuje celá řad specializovaných verzí programu BLAST

- **PSI-BLAST (Position-Specific Iterated BLAST)**

- Prvním krokem je standardní BLAST, při kterém PSI-BLAST identifikuje skupinu podobných sekvencí s E hodnotou lepší než minimální hodnota (standardně 0,005)
- PSI-BLAST vytváří pro každé přiřazení tzv. **PSSM (Position Specific Substitution Matrix)**
- PSSM matice zohledňuje výskyt jedné aminokyseliny ve stejné pozici se zvýšenou frekvencí u sekvencí identifikovaných jako podobné v prvním kole pomocí BLAST, což může znamenat funkční konzervovanost

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

BLAST

Specializované verze

- V současnosti existuje celá řada specializovaných verzí programu BLAST

- **PHI-BLAST (Pattern-Hit Initiated BLAST)**

- Určen k identifikaci specifické sekvence, např. motivu (pattern) v sekvenci podobných proteinových sekvencí
- Sekvenci motivu je třeba vložit pomocí **speciálního syntaxu**
  - [LVIMF] znamená buď Leu, Val, Ile, Met nebo Phe
  - - je oddělovník (neznamená nic)
  - x(5) znamená 5 jakýchkoliv aminokyselin
  - x(3, 5) znamená 3 až 5 jakýchkoliv aminokyselin

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

BLAST

Specializované verze

□ Příklad vyhledávání pomocí PHI-BLAST

```
>gi|4758958|ref|NP_004148.1| Human cAMP-dependent protein kinase  
MSHIQIPPGTTELLQGYTVEVLRQQPPDLDVEFAVEYFTRLREARAPASVLPAAATPRQSLGHPPPEPGPDR  
VADAKGDSESEEDEDLEVPVPSRFNRRSVCAETYNPDEEEEDTDPRVIHPKTDEQRCLQEACKDILLF  
KNLDQEQLSQVLDAMFERIVKADEHVIDQGDGDNFYVIERGTYDILVTKDNQTRSVGQYDNRGSFGELA  
LMYNTPRAATIVATSEGSLWGLDRVTFRRIIVKNNAKKRKMFESFIESVPLLSLEVSRMKIVDVIGEK  
IYKDGERIITQGEKADSYYIESGEVSILIRSRTKSNKDGNNQEVIEARCHKGQYFTELALVTNKPRAAS  
AYAVGDVKCLVMDVQAFLRGPCMDIMKRNISHYEEQLVKMFGSSVLDGNLQ
```

[LIVMF] -G-E-x- [GAS] - [LIVM] -x(5,11)-R- [STAQ] -A-x- [LIVMA] -x- [STACV] .

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATES
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Schéma přednášky
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze
  - GENOMOVÉ zdroje
- Analytické nástroje
  - Vyhledávání homologií
  - Vyhledávání sekvenčních motivů, otevřených čtecích rámců, restrikčních míst....

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

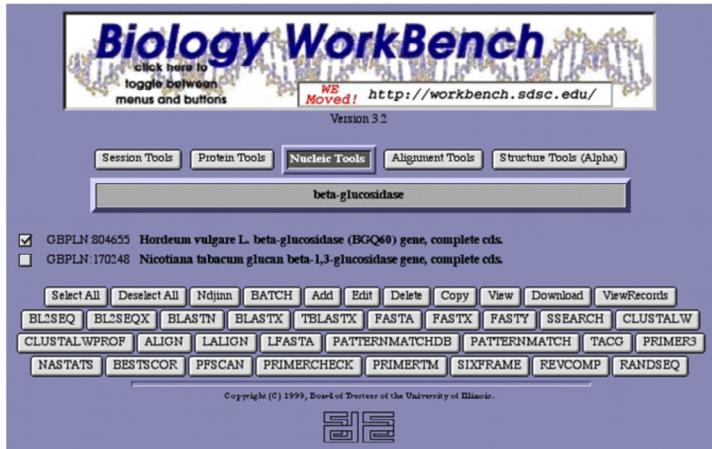

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CARINIANA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

The screenshot shows a web-based bioinformatics tool. At the top, there's a toolbar with a "View" button and a "View Nucleic Sequence(s)" dropdown. Below it are "Format" (set to "Fasta"), "Case" (set to "Upper"), and a "Change Format" button. A link "Download/view all sequences in text format" is also present. The main content area displays a nucleic acid sequence for Nicotiana tabacum glucan beta-1,3-glucosidase gene, complete cds. The sequence is preceded by its ID (GBPLN:170248, 4699 bp) and a header. The sequence itself is a long string of letters (A, T, C, G) representing the DNA sequence.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčnost
UNIVERSITATIS
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

Regex pattern:

ctt. {1,32}ctt

0 sequences were searched

1 match was found

Matches are indicated in blue

 MINISTERSTVO ŠKOLSTVIA
MLÁDEŽE A TĚLOUČKOVÝ

The logo of the University of Masaryk (Masaryk University) is located in the bottom right corner. It features a blue stylized letter 'M' inside a circular border with the text 'UNIVERSITAS MASARYKIANA BRUNENSIS' around it.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

Frame 1, 1 stop codon

Nicotiana tabacum glucan beta-1,3-glucosidase gene, complete cds. Tran
>170248 Translated - Frame 1
ELPWGARAKLFAKWKNIIFPSVCNSYSI*INKGANLTILPL

E L P W G A R A K L F A K W K N I I P S
1 gagttccctggggcaaggccaaaattttgtataatggaaaaattataccaagt 60
V C N S Y S I * I N K G A N L T I L P L
61 gtttgtaaatgtactcaatttgaattaacaagggccaaatttgactatttgcctta 120

Frame 2, 1 stop codon

Nicotiana tabacum glucan beta-1,3-glucosidase gene, complete cds. Tran
>170248 Translated - Frame 2
SSLGGQQNFLNGKILYQVFVIVIQFELTKQI*LFCP

S S L G G Q G Q N F L L N G K I L Y Q V
2 agttccctggggcaaggccaaaactttgtataatggaaaaattataccaagt 61
F V I V T Q F E L T K G Q I * L F C P
62 ttttgtaaatgtactcaatttgaattaacaagggccaaatttgactatttgcctta 120

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

— Linear Map of Sequence:

```
StyI           SspI
BsaJI          \
CviJI          \
AluI           \
SacI           \
EcoICRI         \
Bsp1286I        \
BsiHKAI         \
BanII          BsII
                \\\
                \\\
                \\\
1   gagctcccttggggccaaggccaaacttttgtctaattggaaaaatataccaaagt 60
    ctcgaggggacccccccgttcggtttggaaaacgattttaccccttttaatatgttca
    *      *      *      *      *      *      *      *      *      *
1   E L P W G A R A K L F A K W K N I I P S *
2   S A S L G G Q G O N F L L N G K I I L Y Q V
3   A P F L G G K G K T F C * M E K Y Y T K C
4   L E R P P C P C F K K S F P F I I N Y W T
5   S S G Q P A L A F S K A L H F F I I G L
6   L A G K P P L F L V E Q * I S F Y * V L
                Tsp509I           Tsp509I
                MaeIII Tsp509I MseI          ApoI
                \\\
                \\\
                \\\
61  gtttgtaatagttactcaatggattaacaaaggccaaatttgactattttgcctta 120
    caaacattataataggttaactttatgtttcccggttaactgtaaaaacggaaat
    *      *      *      *      *      *      *      *      *
1   V C N S Y S I * I N K G A N L T I I L P L
2   F V I V T Q F E L N T K G G Q I * L F C P *
3   L * * L L N L N * Q R G K F D Y F A L R
4   N T I T V * N S N V F F P C I Q Y S N Q G *
5   T Q L L * E I Q I L L P A F K V I I K G K
6   H K Y Y N S L K F * C L P L N S * K A R
```


MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
pro konkurenční schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

Selected Sequences:

- Lycopersicon esculentum beta-1,3-glucanase mRNA, complete cds.
- Oryza sativa L. ssp. Indica GC170 beta-1,3-glucanase-like protein gene.
- Nicotiana tabacum glucan beta-1,3-glucanase gene, complete cds.
- Muscaidae phasmaglucanase beta-(1,3)-glucanase gene for a vacuole.
- Morinda volgare L. beta-glucuronidase (BQ-Q60) gene, complete cds.

Download a PostScript version of the output

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

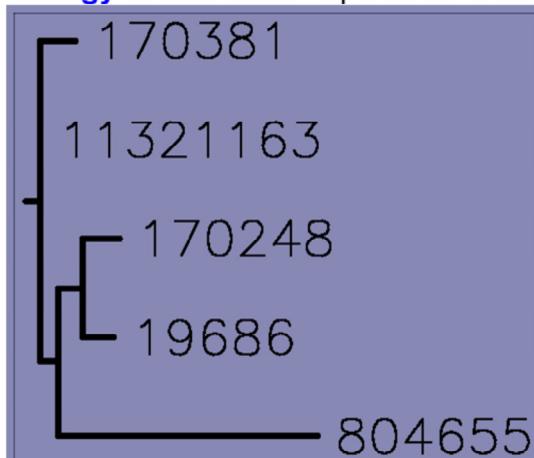
OP Vzdělávání
pro konkurenčních schopností
UNIVERSITATIS
SARAFJANA BRUNNENS
UNIVERSITY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Biology Workbench** <http://workbench.sdsc.edu/>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Virtual PCR (vPCR)** <http://grup.cribi.unipd.it/cgi-bin/mateo/vpcr2.cgi>

The screenshot shows the vPCR 2.0 web interface. At the top, there are tabs for SEARCH, ABOUT, DOWNLOAD, and LINKS. Below the tabs, a note states: "vPCR 2.0 (WWW interface) - Please, enter nucleotide primer sequences (IUPAC codes allowed for degenerate primers). vPCR 2.0 searches the specified database for matches to the primers. If matches are found within 10000 bases, a PCR simulation model predicts amplification. Calculated PCR products are displayed within a minute." A note below says: "NOTE: Abilities of vPCR 2.0 are still limited by BLAST capabilities and settings, as well as inability of our search engines to deal with more than a couple thousand matches per primer. That's why we have shown a limit of 11-base length for each primer to find a better match. Primers with overrepresented sequences cause problems as well. We are now busy solving most of these problems, please, be patient. If you have a mistake, please, let us know what kind of expectation you have for vPCR 2.0 etc. Currently, this address is for testing vPCR 2.0, stable features will be installed on [vPCR 2.0 Homepage](#)". The main form has fields for "Search using" (set to BLAST), "in the database for" (set to M.musculus), and eight input fields for "Primer 1" through "Primer 8". There is also a "Annealing temperature" field set to 50 and a "Do PCR!" button. The vPCR logo is at the bottom right.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITAS
JAKOBY JANA BRUNNENSE

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analytické nástroje

- **Virtual PCR (VPCR)** <http://grup.cribi.unipd.it/cgi-bin/mateo/vpcr2.cgi>

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITAS
SANT'ANNA
BRUNELLO

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Schéma přednášky
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze
  - GENOMOVÉ zdroje
- Analytické nástroje
  - Vyhledávání homologií
  - Vyhledávání sekvenčních motivů, otevřených čtecích rámců, restrikčních míst....
  - Další [www.genomové nástroje](#)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Další WWW zdroje

- TIGR (The Institute for Genomic Research), <http://www.tigr.org/software/>
  - Recently part of the J. Craig Venter Institute

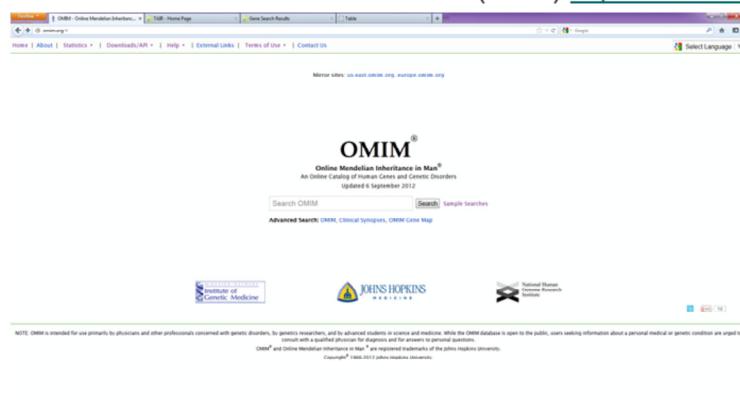
The screenshot shows the NCBI Human Genome Browser interface for the PHACTR4 gene. The main content area displays the gene's official symbol (PHACTR4), official full name (phosphatase and actin regulator 4), and its location on Chromosome 1 (NC_000001.10). Below this is a genomic map of the gene's location, spanning from approximately 140,000,000 to 140,000,100. The gene itself is labeled 'PHACTR4' with a red arrow indicating its direction. A legend at the top of the map identifies various genomic features: LINEs, SINEs, MIRs, tRNAs, rRNAs, and genes. To the right of the map, there is a 'Table of contents' sidebar with links to 'Summary', 'Genomic context', 'Genomic regions, transcripts, and products', and 'Links'. The 'Summary' section includes detailed information about the gene's function, including its role in the phosphatase and actin-regulator (PAP) family and its interaction with actin and PP1. The 'Genomic context' section shows the gene's position relative to other genomic features like 'MIR1819' and 'MIR1819HG'. The 'Genomic regions, transcripts, and products' section provides links to reference sequences and genome viewers. The 'Links' section lists various databases and resources related to the gene.

EVROPSKÁ UNIE
esf
MINISTERSTVO MLÁDEŽE

JE VZDĚLÁVÁNÍ
Tato akce je spolufinancována
- kým sociálním fondem
- a dotací z rozpočtu České republiky

Další WWW zdroje

- Online Mendelian Inheritance in Man (OMIM) <http://www.omim.org/>

Shrnutí

- Schéma přednášky
- Role BIOINFORMATIKY v současném pojetí FUNKČNÍ GENOMIKY
- Databáze
  - Spektrum „on-line“ zdrojů
  - PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ a STRUKTURÁLNÍ databáze
  - GENOMOVÉ zdroje
- Analytické nástroje
  - Vyhledávání homologií
  - Vyhledávání sekvenčních motivů, otevřených čtecích rámců, restrikčních míst....
  - Další [www genomové nástroje](#)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITAS
JANAE BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Diskuse

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky